

Het gaat om ruimte!

**Verkiezingsprogramma 2007 – 2011
Provinciale Staten Zuid-Holland**

Het gaat om ruimte!

D66 bestaat veertig jaar. Onze missie is ongewijzigd gebleven: mensen meer te zeggen geven over wie hen bestuurt en hoe zij hun eigen land en leven willen inrichten. Dat geldt landelijk, maar ook voor de provincies. Het takenpakket van de provincie is echter beperkt. De komende periode wil D66 in Zuid-Holland daarom focussen op ruimte in de breedste zin van het woord. Ruimte om te leven, te recreëren nieuwe ideeën te ontwikkelen en te innoveren. Ruimte voor economische ontwikkeling; ruimte in het verkeer. Kortom: wat D66 betreft gaat het de komende vier jaar om ruimte.

Het verkiezingsprogramma is kort. Voor toekomstige problemen, zijn nu vaak nog geen kant en klare oplossingen beschikbaar. Bovendien kan nooit alles in één verkiezingsprogramma aan bod komen. Daarom gebruiken we in Zuid-Holland de 'richtingwijzers' uit het landelijk verkiezingsprogramma:

- Vertrouw op de eigen kracht van mensen
- Denk en handel internationaal
- Beloon prestatie en deel de welvaart
- Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving
- Koester grondrechten en gedeelde waarden

Bij twijfel zal een gekozen vertegenwoordiger deze richtingwijzers zwaarder laten wegen dan eventuele oplossingen van dit programma die door de feiten zijn achterhaald.

Naast dit programma worden regionale pamfletten gemaakt om onze standpunten over meer regiospecifieke ontwikkelingen kenbaar te maken. Deze pamfletten zijn vanaf januari 2007 te vinden op www.d66zuidholland.nl en zullen worden ingezet in de regionale campagnes.

Ruimte voor beleid

D66 vindt een bestuurslaag tussen het landelijk en gemeentelijk niveau belangrijk. De provincie is vaak een gebiedsgerichte regisseur die nauw samenwerkt met andere overheden (rijk, gemeenten, waterschappen), het bedrijfsleven, organisaties en instellingen. D66 vindt dat op centraal niveau alleen datgene moet gebeuren wat écht niet op decentraal niveau kan. Het overheidsbeleid behoort immers zo dicht mogelijk bij de inwoners te staan.

Wat D66 betreft concentreert de provincie zich op haar primaire taken: het indelen van grondgebied en het daarover verdelen van functies om tot een optimaal leefklimaat te komen. Wanneer de provincie zich doelgerichter hiervoor inzet en niet afdwaalt naar andere terreinen, kan er effectiever en efficiënter worden gewerkt. Alles wat de provincie doet, dient te worden gezien vanuit de meerwaarde die voor de inwoners wordt gegenereerd. Het (beperkte) provinciale budget behoort te worden ingezet voor de primaire taken.

Taken moeten helder worden toegekend en niet worden verknipt. Voor elk beleidsveld dient er uiteindelijk één hoofdverantwoordelijke te zijn. Die neemt de besluiten en legt daarover verantwoording af. D66 vindt daarom dat Zuid-Holland de verantwoordelijkheid moet dragen voor de gevolgen van wetten en regels. Door het toepassen van horizonbepalingen, wordt ervoor gezorgd dat wet- en regelgeving toekomstbestendig wordt. Betere afstemming met lokale en landelijke regelgeving, kan tegenstrijdigheden voorkomen. Als een beleidsdoel bereikt kan worden door het verminderen of schrappen van regels, verdient dit de voorkeur boven nieuwe regelgeving.

De uitvoering van regelgeving behoort zo zorgvuldig mogelijk te gebeuren, maar wel binnen redelijke termijnen en zonder onnodige administratieve handelingen. D66 pleit daarom voor één loket waar burgers en bedrijven terecht kunnen voor al hun contacten met de provincie.

De Commissaris van de Koningin moet de "afgezant van de Zuid-Hollanders" worden. Slechts een klein deel van de inwoners weet wie de eigen Commissaris is. D66 is voor een gekozen Commissaris. Dat is een goede manier om de functie meer zichtbaarheid en een betere legitimatie te geven. Zolang dat nog niet wettelijk mogelijk is, kan een raadplegend referendum worden gehouden om de voordracht te beïnvloeden. De burger wordt hierdoor ook meer betrokken bij het beleid dat hem raakt.

Zuid-Holland behoort de democratische controle hebben over de stadsregio's Haaglanden en Rijnmond. Die bestuurslaag is gevormd om bestuurlijke slagkracht te maken, maar doet dat zonder directe politieke en democratische controle. D66 vindt dit niet acceptabel.

Het burgerinitiatief is op provinciaal niveau nog niet tot volle wasdom gekomen. D66 vindt dat er meer ruchtbaarheid en meer ondersteuning aan dit initiatiefrecht moet worden gegeven.

De discussie over de veranderingen van de bestuurlijke organisatie van Nederland – en dan met name de toekomst van het middenbestuur – gaat D66 uiteraard niet uit de weg. Het wijzigen van de grenzen is geen definitieve oplossing: hoewel bepaalde problemen zullen worden opgelost, worden tegelijkertijd nieuwe problemen gecreëerd. Uitgangspunt in de discussie zou moeten zijn dat de bestuurlijke organisatie een resultante is van de behoeften die leven in de samenleving. En niet andersom! D66 vindt dat je het openbaar bestuur veel meer moet "functionaliseren": per onderwerp of beleidsterrein zouden samenwerkingsverbanden op passend schaalniveau moeten worden gezocht, waarbinnen de gestelde taken kunnen worden uitgevoerd.

D66 pleit ervoor dat de vier Randstadprovincies tot één Randstadautoriteit worden samengevoegd. De uitdagingen in de Randstad zijn provinciegrens-overschrijdend en kunnen alleen worden aangegaan door goed samen te werken. Binnen deze Randstadautoriteit kunnen vervolgens de

samenwerkingsverbanden concreet worden uitgewerkt. Kijk bijvoorbeeld naar Schiphol. De luchthaven is economisch van groot belang voor Zuid-Holland en zorgt daarnaast ook voor veel overlast. Onze provincie heeft op dit moment echter weinig invloed op het beleid ten aanzien van de luchthaven. Eén overkoepelend bestuur kan beter rekening houden met de effecten in de hele Randstad. Wat betreft het Groene Hart is de situatie vergelijkbaar.

Ruimte om te leven

Indien welvaart volledige prioriteit krijgt boven welzijn zal dat ten koste gaan van de natuurbronnen die Zuid-Hollanders hebben, als mens én in het milieu. Daarmee teren we in op onze toekomst. D66 wil dit voorkomen. Een heldere balans zorgt ervoor dat we, zowel nu als in de toekomst, welvaart én welzijn behouden. De provincie kan hieraan een belangrijke bijdrage leveren door te zorgen voor een leefomgeving met een hoge standaard voor alle burgers.

Ruimtelijke ordening is één van de hoofdverantwoordelijkheden van de provincie. Steeds meer gemeenten stoten tegen hun buitengrenzen aan. Het ruimtegebrek in Zuid-Holland wordt hierdoor een steeds groter probleem. De provincie zou haar rol als regisseur actiever moeten voeren. Het ruimtegebrek wordt immers niet opgelost door het creëren van nieuwe ruimte voor bouwlocaties. Gemeenten moeten worden gestimuleerd eerst binnen de eigen grenzen meer ruimte te vinden, bijvoorbeeld door meer aandacht te besteden aan stedelijke vernieuwing. Er moet dus eerst worden geïnvesteerd in gebieden waarvan de leefkwaliteit te laag is.

Zo'n gebied is bijvoorbeeld de voormalige vliegbasis Valkenburg. Het kan gerevitaliseerd worden ten bate van het Leidse woningtekort. Daarbij zal de provincie moeten aansturen op een duurzame ontwikkeling die de gebiedskwaliteit benadrukt in plaats van aantast.

De bevolkingssamenstelling van verandert in rap tempo. Nederland vergrijsst. Binnen enkele jaren zullen er (vooral kleinere) gemeenten zijn waar meer dan 30% van de bevolking ouder is dan 55 jaar. De provincie moet op deze ontwikkeling inspelen.

D66 wil dat ouderen en mensen met een beperking, zolang mogelijk zelfstandig de regie over hun eigen leefsituatie behouden. Het aanwezig zijn van een sociaal netwerk, de benodigde zorg, een goede woning, een veilige woonomgeving en voldoende welzijnsvoorzieningen, bepalen voor een groot deel of een zelfstandige huishouding mogelijk is.

Het is noodzakelijk dat kleinere gemeenten samenwerken om ervoor te zorgen dat aan deze voorwaarden wordt voldaan. De provincie heeft hierin een regierol die beter moet worden opgepakt. Dit bestuursorgaan moet er ook voor zorgen dat er in elke gemeente voldoende mogelijkheden zijn om een eigen huishouding te blijven voeren.

Ook op het gebied van recreatie ziet D66 voor de provincie een belangrijke regiefunctie weggelegd. Om een divers palet aan recreatiemogelijkheden in de nabije leefomgeving te behouden, behoort de provincie samenwerking tussen gemeenten te bevorderen en waarnodig de leiding te nemen

Ruimte voor groen en blauw

In Zuid-Holland staan het behoud van natuur en landschap (groen), een schoon milieu en de wateren (blauw) in toenemende mate onder druk. Dit komt door de combinatie van krapte op de woningmarkt, toenemende economische activiteiten en een steeds fijnmaziger wordende infrastructuur in Zuid-Holland.

D66 wil dat natuur en landschap behouden blijven en waar mogelijk worden uitgebreid. Het milieu moet schoner worden en er moet meer ruimte komen voor waterbeheer. Het één sluit het ander niet uit. Natuur en landschap, milieu en waterbeheer kunnen best samengaan met een woningmarkt die aansluit op de bevolkingssamenstelling, economische groei en een infrastructuur die is afgestemd op de bevolking en de economie. Daar waar een keuze onvermijdelijk is, kiezen wij voor groen en blauw.

Klimaatverandering en zeespiegelstijging zijn direct van invloed op alle inwoners van Zuid-Holland. D66 wil daarom dat de provincie een voortrekkersrol speelt bij de ontwikkeling van een duurzame, ruimtelijke lange termijnvisie op de kust van Zuid-Holland.

D66 is bijvoorbeeld vóór het behoud van het Groene Hart en de Hoeksche Waard. Op dit moment worden plannen ontwikkeld om deze gebieden economisch te exploiteren. Dit zal echter ten koste gaan van de natuurwaarde. D66 vindt dat een slechte zaak. Economische groei is belangrijk, maar welvaart kan niet zonder welzijn. En natuur is een belangrijke pijler voor het welzijn van alle Zuid-Hollanders. Wat ons betreft wordt er dan ook een duidelijke rode lijn getrokken om het Groene Hart en de Hoeksche Waard, waardoor deze gebieden ook op de lange termijn groen kunnen blijven.

Onderdeel van het groener, blauwer en schoner maken van de provincie zijn de zogenaamde Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) en het Groen In en Om de Stad (GIOS). De ecologische hoofdstructuur moet de natuurgebieden in de provincie met elkaar gaan verbinden. Tussen 2013 en 2018 moet daartoe onder meer grond worden aangekocht door de provincie. De grondprijs en afwijkende gemeentelijke bestemmingsplannen voor die grond maken de realisatie van de PEHS moeilijk. De kwetsbare corridor naar het Groene Hart tussen onder andere Wassenaar, Leidschendam-Voorburg, Voorschoten en Leiden heeft extra bescherming nodig. Extra infrastructurele voorzieningen en ontwikkelingen dienen met respect voor de PEHS uitgevoerd te worden. De provincie heeft ten aanzien van de PEHS tot nu toe te weinig ambitie getoond. D66 wil zowel het ambitieniveau verhogen als de

bijbehorende financiële middelen vergroten. Dan kunnen de plannen worden uitgevoerd.

Energiebesparing is een verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid, van de ondernemers en van de burgers. De provincie kan echter wel het goede voorbeeld geven door bij het eigen handelen energiebesparing centraal te stellen en dit ook bij andere partijen te stimuleren. Hetzelfde geldt voor duurzaamheid. Voor de investeringen in de economie zou de provincie een duurzaamheidstoets moeten toepassen. Deze toets is erop gericht om op innovatieve wijze de belangen van natuur, milieu, energiebesparing en recreatie gelijk op te laten gaan met de economische ontwikkeling.

Tot slot wil D66 dat er harde grenzen worden gesteld aan de voortdurende groei van glastuinbouw en intensieve veehouderij.

Ruimte voor groei en innovatie

Alle ingrediënten voor een sterke economie zijn in onze provincie voorhanden. Zuid-Holland beschikt immers over een uniek “meervoudig economisch profiel” met onder andere:

- de Rotterdamse haven (Mainport) en het daarmee verbonden transport- en logistieke systeem,
- de uitstekende internationale vliegverbindingen van Schiphol,
- de kassen en bollen (Greenport),
- de brede kennisinfrastructuur (universiteiten, hogere opleidingen, breed georiënteerde beroepsopleidingen en kennisintensieve bedrijven),
- de internationale instituten,
- de rijksoverheid,
- de oude steden en stadjes met hun culturele erfgoed,
- de stranden en het water.

De positie van Zuid-Holland als kenniseconomie is echter relatief verslechterd in Europa. Van de revival van de grote steden heeft de Zuid-Hollandse economie onvoldoende geprofiteerd.

Met name de steden en belangrijke bedrijfslocaties hebben te kampen met een achteruitlopende bereikbaarheid. Er wordt gelukkig al ingespeeld op behoeften van de toekomst (zeehavens Tweede Maasvlakte, Den Haag “Juridische Hoofdstad”, HSL etc.). Maar er is meer nodig, zoals nieuwe impulsen in de kenniseconomie en een grotere inzet op de mogelijke groei op terreinen als water-, delta- en biotechnologie.

D66 wil dat de Zuid-Hollandse economie zich omvormt van een productie-economie naar een kennis- en diensteneconomie. Rekening houden met deze omslag is essentieel voor het waarborgen van een sterke positie van Zuid-Holland binnen Nederland, Europa en in de wereld. De economie van

de toekomst vraagt om een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en een eveneens aantrekkelijk huisvestigingsklimaat voor hun medewerkers.

Economische structuurversterking is niet alleen iets voor de centrale overheid. Het kabinet is er voor de hoofdlijnen, waarbij werkgelegenheid, scholing en innovatie tot prioriteit zijn verheven. De rol van provincies (of straks de Randstadautoriteit) en gemeenten mag echter niet worden onderschat. Juist op dit lagere niveau vindt de interactie met het voor onze economie zo belangrijke midden- en kleinbedrijf plaats. Op dit lage niveau wil D66 de eerder aangehaalde één loketfunctie vormgeven.

Genoemde bestuurslagen zijn er voor de concrete, gedetailleerde afspraken met bedrijven. Of het nu gaat om het sluiten van specifieke convenanten met bedrijven of het aanwijzen van locaties van bedrijfsterreinen door de provincie.

D66 wil dat de provincie het concurrentievermogen van regio's vergroot(bijvoorbeeld door innovatieve clusters van bedrijven te stimuleren en te faciliteren) en de vitaliteit van het platteland stimuleert.

In het economisch beleid van de provincie wordt, wat D66 betreft, gestreefd naar meer concentratie en minder versnippering van economische activiteiten in de regio. Streekproducten worden beter in de markt gezet.

D66 wil dat de provincie een grotere rol gaat spelen bij de revitalisering van oude bedrijfsterreinen. Revitalisatie heeft prioriteit boven het vrijgeven van gronden voor nieuwe bedrijfsterreinen. Wanneer toch een nieuw bedrijfsterrein moet worden aangelegd, behoort de provincie er scherp op toe te zien dat het nieuwe terrein zorgvuldig in het landschap en de bestaande infrastructuur wordt ingepast. Een andere optie is natuurcompensatie: door uitbreiding van bedrijventerreinen en natuurgebieden te koppelen wordt door middel van economische groei een evenwicht tussen milieu en economie gewaarborgd.

Met name in de steden is er behoefte aan terreinen voor het midden- en kleinbedrijf. Zuid-Holland heeft veel potentieel voor kleine bedrijven, maar wanneer zij zich niet kunnen vestigen houdt het verhaal snel op. De provincie zal er de komende jaren bij de steden op moeten aandringen om bij stadsvernieuwingsprojecten ruimte vrij te maken voor kleine bedrijven.

Zuid-Holland heeft te kampen met een vertrekoverschot van bedrijven. D66 wil dat dit tekort wordt teruggedrongen, door de juiste randvoorwaarden te scheppen om voldoende bedrijvigheid te kunnen behouden.

Voor het beleid gaat het er bij D66 vooral om, om op innovatieve wijze de belangen van natuur, milieu, energiebesparing en recreatie gelijk op te laten gaan met de economische ontwikkeling (zie ook de één na laatste alinea van "ruimte voor groen en blauw").

D66 vindt dat de provincie ook meer moet inzetten op de mogelijkheden die de creatieve economie biedt. Theater, dans, beeldende kunst, festivals en

wat dies meer zij kunnen een stevige impuls geven aan de regionale economie.

De uitdaging voor de toekomst ligt in het leggen van de verbinding tussen natuur en economie. D66 gelooft niet in een tegenstelling tussen economie en natuur, maar in de synergie van beide. Economie en natuur hebben elkaar nodig. Ook hier is samenwerking tussen verschillende partijen (bedrijfsleven, boeren, particuliere landeigenaren, natuurorganisaties, burgers en lagere overheden) van essentieel belang. Door een heroriëntatie op samenwerken ontstaan kansrijke integrale ontwerpen die voor een gezonde economie en natuur in de toekomst van groot belang zijn. Net zo goed als een gezonde ziel in een gezond lichaam huist, huist een gezonde economie in een gezonde omgeving.

Ruimte voor mobiliteit

Mobiliteit is geen recht dat voor iedereen, altijd afdwingbaar zou moeten zijn. Maar het is wél belangrijk. De Randstedelijke economie kan niet zonder een goede infrastructuur van wegen, spoor en water. De problemen in de bestaande infrastructuur zijn de laatste jaren steeds duidelijker geworden. Files worden langer en de luchtkwaliteit langs drukke wegen neemt af. D66 vindt dat voordat nieuw asfalt wordt aangelegd, eerst moet worden bekeken of de bestaande infrastructuur beter kan worden benut.

Spreiding van verkeer over de dag moet worden gestimuleerd, bijvoorbeeld door een kilometerheffing die is gebaseerd op locatie en tijdstip. Op deze manier wordt recht gedaan aan het principe “de gebruiker betaalt”.. D66 vindt dat het openbaar vervoersbeleid meer dan nu het geval is, moet worden uitgevoerd door de gezamenlijke Randstadprovincies.

Verbetering van het bestaande wegensysteem heeft prioriteit boven aanleg van nieuwe wegen (zo is bijvoorbeeld de aanleg van de Rijnlandroute N206 belangrijk, maar dan wel met een half verdiepte ligging bij Voorschoten en de Leidse Stevenshof). Onaanvaardbare verkeersoverlast voor stadscentra en woongebieden kan echter ook leiden tot de aanleg van nieuwe wegen. Ook dan moet gewaakt worden voor nieuwe fysieke barrières tussen stad en groen en voor nieuwe geluidsoverlast langs randen van woonwijken. Zorgvuldige inpassing in het landschap en aanpassing aan de woonomgeving zijn een vereiste. Voorbeelden: aanleg N207 Zuidwestelijke Randweg Gouda (i.v.m. ontsluiting Krimpenerwaard): veel transportondernemers moeten nu langs een deel van de binnenstad met de daarbij gepaard gaande milieuproblemen. Bij de Rijnlandroute is niet alleen de verbreding van de N206 aan de orde, maar ook de verbinding van de A44 met de A4. Dit project moet in de ogen van D66 in combinatie met de verstedelijking van voormalig vliegveld Valkenburg worden bekeken.

Voor de korte en middellange afstand wil D66 het gebruik van de fiets stimuleren, o.a. door meer en betere fietspaden in de steden. De provincie

moet de komende jaren het fietsroutenetwerk verder ontwikkelen. De inwoners van Zuid-Holland behoren te worden voorgelicht over het bestaande routenetwerk. D66 is voorstander van:

- goede en veilige fietsenstallingen bij haltes van het openbaar vervoer
- lange wandel- en fietspaden door ecologische zones, door het platteland en langs toeristische trekpleisters
- en netwerken van fietsroutes in én tussen steden.

Fietspaden moeten verkeersveilig en sociaal veilig zijn en voorzien van verlichting. De provincie kan windvrij fietsen promoten door fietspaden verdiept aan te leggen of dijkjes op te werpen en/of hagen te plaatsen.

Voor de lange afstanden bestaat er eveneens een redelijk alternatief: het openbaar vervoer. De provincie heeft een leidende rol in de ontwikkeling hiervan. De laatste jaren is met name ingezet op lightrail-verbindingen tussen de grote steden, zoals Randstadrail. D66 is voor innovaties in het OV om dit tot een hoogwaardig alternatief te maken voor auto. Hierbij zal wel rekening gehouden moeten worden met de betaalbaarheid van de OV-ambities. Natuurlijk moeten we voorkomen dat er kaalslag plaatsvindt in het bestaande OV. De Rijn Gouwe Lijn (RGL) lijkt momenteel een te groot financieel risico voor de provincie en dat kan ertoe leiden dat het busvervoer in de regio in gevaar komt, evenals belangrijke investeringen in fietspaden, verkeersveiligheid en weg- en waterinfrastructuur. D66 wil dat regelmatig wordt onderzocht of de bestaande en nieuwe OV-verbindingen aan de wensen van de gebruikers voldoen.

De provincie zal de komende jaren moeten inzetten op het behoud van een klantvriendelijk, betaalbaar en samenhangend netwerk van busvervoer in de meer landelijke gebieden van de provincie. Marktwerving is prima, maar niet ten koste van alles. Er moeten harde eisen worden gesteld aan de exploitanten van de buslijnen, ook wanneer dit betekent dat de exploitatie de provincie minder aan concessieopbrengsten oplevert. De invoering van de OV-Chipkaart biedt bovendien goede mogelijkheden om variatie in de tariefstelling aan te brengen: openbaar vervoer kan in landelijke gebieden bijvoorbeeld goedkoper worden gemaakt, zodat mensen sneller de auto laten staan. Dit leidt tot meer passagiers en minder belasting voor het milieu. Daarnaast moet worden bekeken of het vervoer over het water verder kan worden uitgebreid.

Een ideale vervoersinfrastructuur kan niet in vier jaar worden bereikt. D66 heeft daarom een lange termijnvisie. Bovendien zullen de aanpassingen in de infrastructuur om flinke investeringen vragen. Ons uitgangspunt is daarbij dat maximaal de helft van het budget voor mobiliteit aan asfalt mag worden besteed. Het overige geld wordt verdeeld over de andere vormen van vervoer.

Oplossingen voor problemen zijn niet eenvoudig, maar soms kun je relatief eenvoudig een aantal problemen tegelijk oplossen: zo vindt D66 dat de provincie moet bevorderen dat er spoedig meer groene golven voor het

wegverkeer komen. Dit neemt veel ergernis bij automobilisten weg en zorgt voor een betere doorstroming van het verkeer en grotere verkeersveiligheid. Tegelijkertijd betekent het minder brandstofgebruik en minder luchtvervuiling.

Ruimte voor een sociale samenleving

De bevolking van Zuid-Holland enorm divers. Hier goed mee omgaan is een hele uitdaging. Zowel autochtonen als allochtonen hebben de verantwoordelijkheid voor onze samenleving als geheel.

Het beleid behoort gericht te zijn op het creëren van gelijke kansen voor iedereen waarbij verschillen in geloof en culturele achtergrond niet belemmerend mogen werken.

In Zuid-Holland verlaten veel jongeren de scholen vroegtijdig of zonder voldoende startkwalificatie voor de arbeidsmarkt. Dat is een groot probleem. Voor D66 is onderwijs de motor voor de toekomst van Nederland. De provincie moet derhalve nog beter gaan samenwerken met de Regionale Platforms Arbeidsmarkt om deze jongeren aan een baan te helpen of terug te krijgen in de schoolbanken.

De provincie ik ook verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Het bestaande jeugdzorgbeleid wordt helaas nog steeds gekenmerkt door lange wachtlijsten voor hulp. In veel gevallen duurt het meer dan een jaar voordat er iets gebeurt.

Taken en bevoegdheden van verschillende instanties overlappen elkaar. Momenteel doen zowel het advies- en meldpunt Kindermishandeling als de Raad voor de Kinderbescherming dezelfde onderzoeken naar kindermishandeling.

Een betere samenwerking tussen de betrokken instanties en het eerder signaleren van mogelijke problemen met kinderen, kan veel ellende voorkomen.

D66 wil daarom dat er meer vanuit het kind gekeken wordt naar mogelijke problemen. Scholen, consultatiecentra en schoolartsen moeten vroegtijdig aan de bel kunnen trekken wanneer zij problemen signaleren

Niet de rechten van de ouders moeten centraal staan, maar de rechten van het kind.

D66 wil dat de uitvoering van jeugdzorg en onderwijs onder één bestuurslaag valt, bij voorkeur de gemeente. De provincie moet er scherp op toezien dat de gemeenten ook daadwerkelijk in staat zijn een goed jeugdzorgbeleid te voeren. De provincie kan faciliterend optreden door bijvoorbeeld te helpen met het opzetten van samenwerkingsverbanden op jeugdzorggebied tussen kleine gemeentes.

De jeugdzorg behoort efficiënt te functioneren. Er moet één dossierverantwoordelijke organisatie zijn, zodat direct duidelijk is wie bij problemen kan worden aangesproken. Op dit moment zijn veel organisaties allemaal een beetje verantwoordelijk

D66 wil snoeien in de overdaad aan bureaucratische regels. Het invullen van allerlei formulieren kost nu zoveel inzet, dat er onvoldoende tijd overblijft om aan de echte zorg te besteden.

Ten slotte dringt D66 er op aan wil dat in de komende periode één gedeputeerde verantwoordelijk wordt gesteld voor het jeugdzorgbeleid.

In vergelijking met gemeenten en het Rijk, heeft de provincie slechts een beperkt takenpakket op cultureel gebied. De belangrijkste taken liggen bij: bibliotheekbeleid, het cultureel erfgoed en de regionale publieke omroepen.

Binnen het bibliotheekbeleid vindt D66 het van belang dat de bestaande samenwerkingsverbanden blijven bestaan en waar mogelijk worden uitgebreid. Ook de samenwerking van de bibliotheken met andere culturele instellingen moet blijvend worden bevorderd.

Voor het cultureel erfgoed heeft de provincie een belangrijke uitvoeringstaak. Deze is mede afhankelijk van door het Rijk beschikbaar gestelde financiële middelen. Met name voor het behoud en de restauratie van molens en kerken is het belangrijk dat er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn.

In Zuid-Holland zijn twee regionale omroepen actief, RTV West en RTV Rijnmond, die (deels) gefinancierd worden door de provincie. De samenwerking tussen deze twee omroepen is in de afgelopen jaren al flink verbeterd maar moet nog beter en intensiever gebeuren.

De provincie moet de financiële huishouding van deze omroepen scherp in de gaten blijven houden zodat voorkomen wordt dat de zenders in financiële moeilijkheden raken, zoals in het verleden.

Ook moeten de regionale zenders een belangrijkere rol gaan spelen in het verslaan van de provinciale politiek. D66 wil dat de regionale omroepen de provinciale statenvergaderingen rechtstreeks uitzenden om betrokkenheid van de burger bij de provincie te bevorderen.